

**Verslag ledenbijeenkomst
Eigenarenvereniging Binnenstad Den Haag
15 november 2024 van 12.00 – 14.00 uur
Locatie: World Forum – Churchillplein 10 - 2517 KK Den Haag**

**Thema: NAVO-Top 24-26 juni 2025 in Den Haag -De kansen en risico's
voor (binnenstad) Den Haag!**

Aanwezig: 23 leden en genodigden

1. Welkom - Steven Zijlstra, Voorzitter

De voorzitter opent deze bijeenkomst door de aanwezigen te verwelkomen op deze locatie speciaal uitgezocht t.b.v. het thema van deze bijeenkomst. Het initiatief om deze ledenbijeenkomst over de NAVO-TOP 24-26 juni 2025 te houden kwam voort uit de zorgen die leden binnen Stichting Binnenstadsmanagement Den Haag geuit had over de binnenstad gedurende deze drie dagen in 2025. Wat is het effect van de NAVO-TOP op de binnenstad en hoe kunnen wij er als stad van profiteren.

Vervolgens heette hij de twee sprekers van deze middag hartelijk welkom, Peter van Heerwaarden, de Projectleider NAVO-Top Gemeente Den Haag en Marije Bouwman, Director Operations, World Forum.

De agenda wordt kort toegelicht evenals de volgende punten:

- Op 21 november a.s. zal de visie die gemaakt is door Steven Delva van DELVA Landscape Architecture Urbanism, voor het vergroeningsproject plaatsvinden op het stadhuis bij drie wethouders namelijk Saskia Bruines - Wethouder Financiën, Cultuur en Economische ontwikkeling Robert Barker - Wethouder Buitenruimte, Dierenwelzijn en Milieu en Arjen Kapteijns - Wethouder Energietransitie, Mobiliteit en Grondstoffen. Voor dit pilotproject komen de Prinsessegracht, Oranjevuitensingel en de Zwarteweg in aanmerking om de eerste verbeteringen te kunnen aanbrengen. Op de eerstvolgende ledenbijeenkomst in 2025 zullen wij het resultaat van 21 november a.s. bekend maken. De bedoeling is dat er een projectopdracht uit voort zal komen.
- Het bestuur heeft besloten in 2025 de huidige strategie van de Eigenarenvereniging Binnenstad Den Haag te herijken en wellicht op een andere manier te positioneren mede doordat de Stichting Binnenstad veranderd is naar de Stichting Binnenstadsmanagement Den Haag (Bimag) en de daarbij behorende nieuw opgerichte Binnenstad in Bedrijf (BIB). Hieronder hangen een aantal clusters zoals cultuur, economie en vastgoed. De intentie is vastgoed beter te verenigen en te organiseren. Er zijn nu verschillende organisaties actief denk hierbij aan de verschillende BIZzen, de EVBDH, DHNC en de Vastgoedtafel. De bedoeling van BIB is meer structuur aan te brengen in het vastgoed op strategisch en tactisch niveau. Het idee is de EVBD, BIZ City Center en de Vastgoedtafel in een sectortafel samen te brengen genaamd 'Sectortafel Vastgoed'. De voorzitter van deze sectortafel Vastgoed wordt Edwin van de Woestijne (a.s.r.). De EVBDH zal informatie geven aan de sectortafel Vastgoed en andersom ook informatie vanuit de Sectortafel Vastgoed die van belang is voor de leden van de EVBDH kenbaar maken aan de leden.
- De eerste ledenbijeenkomst in 2025 valt op vrijdag 4 april. De voorzitter geeft hierbij extra aan wanneer de aanwezige leden ideeën hebben als onderwerp/thema of een actieve rol zouden willen in het bestuur zij dit kenbaar kunnen maken bij het secretariaat via secretariaat@evbinnenstad.nl.
- Voordat de voorzitter het woord geeft aan de eerste spreker definieert hij nog drie belangrijke vragen m.b.t. de NAVO-TOP 24-26 juni 2025 in Den Haag.
 - Wat is de impact van de NAVO-TOP op de binnenstad van Den Haag?
 - Hoe kan de (binnen)stad hier maximaal van profiteren tijdens de NAVO-TOP?
 - Hoe kan de (binnen)stad hier op de lange termijn van profiteren?

Hiermee eindigt de voorzitter zijn welkomstwoord en geeft hij het woord aan Marije Bouwman.

2. Presentatie ‘Introductie World Forum’ - Marije Bouwman, Director Operations, World Forum

Marije Bouwman heet alle aanwezigen hartelijk welkom in het World Forum. Zij informeert ons over waar het World Forum zich mee bezig houdt, wat hun huidige strategische pijlers zijn, hoe het World Forum er nu voorstaat en wat levert dit in de binnenstad van Den Haag op. De gevolgen van Covid zijn nog steeds een beetje merkbaar waardoor de evenementen meer naar nationaal zijn gegaan en minder naar internationaal.

Nationale evenementen betekenen over het algemeen dat de mensen die een evenement bezoeken minder lang in de stad blijven. Bij internationale evenementen is de economische stimulans: 1 euro besteed bij het World Forum = 7 euro voor de gemeenschap. De gemiddelde besteding per afgevaardigde per 24 uur bedraagt ongeveer 400 euro. Voor de (binnen)stad en voor het World Forum zelf zijn internationale evenementen van belang. De lange termijn impact is economisch groter en beter voor de (binnen)stad wanneer er meer internationale evenementen plaatsvinden in het World Forum. Daarom is het belangrijk meer internationale evenementen naar het World Forum te halen.

Wat niet iedereen wist is het feit dat het World Forum een beursgenoteerd bedrijf en onderdeel van het wereldwijde GL Events (van oorsprong Frans bedrijf) is met meer dan 50 locaties over de hele wereld. Zij voorzien buiten evenement ook in faciliteiten zoals bij de olympische spelen.

De huidige strategische pijlers zijn v.w.b. de internationale groei, de lange termijn focus op de internationale verenigingssector, de korte tot middellange termijn focus op de internationale zakelijke sector, het benadrukken van de focusclusters van Den Haag, maar kijken ook buiten deze sectoren en een netwerk van ambassadeurs creëren die kunnen bijdragen aan het succes van het binnenhalen van evenementen.

Samenwerkingen is ook een strategische pijler. Denk hierbij aan nauw samenwerken met alle partners en betrokkenen (THCB, NBTC, The Hague Venues) en de kansen vergroten voor samenwerking, kennisuitwisseling en wederzijdse promotie. Niet alleen om het World Forum te promoten maar ook het vestigingsklimaat in de stad Den Haag.

De derde strategische pijler is zichtbaarheid. Hiervoor worden evenementen bezocht – zowel lokaal als internationaal. Tevens wordt de zichtbaarheid vergroot via sociale media, netwerken en het uitnodigen van belangrijke besluitvormers naar Den Haag. Ook wordt nadruk gelegd op FAM-tours en op maat gemaakte individuele bezoeken aan het World Forum. Wat van belang is dat het World Forum actief betrokken blijft in de internationale omgeving: ICCA, PCMA, IMEX, IBTM, enz.

Marktsegmentatie bestaat uit corporate, associates, theater en institutionele evenementen. Onder institutionele evenementen wordt verstaan overheid, overheidsdiensten, lokale en regionale autoriteiten en NGO's/IOs. De marktsegmentatie van 2024 wordt besproken en het blijkt dat de internationale evenementen achterblijven in tegenstelling tot de nationale evenementen. Voor de marktsegmentatie 2025 is uitgegaan zonder de NAVO-TOP want de rest van het jaar moet continuïteit bieden voor de toekomst. Er wordt naar toe gewerkt dat 55% internationale evenementen georganiseerd zullen worden en 45% nationale evenementen. Het blijkt dat er wel verschuivingen merkbaar zijn.

Belangrijk is dat het onderdeel associatie (verenigingen) meer gaat groeien. Dit onderdeel gaat verder dan alleen een evenement. Bijvoorbeeld wat kan er nog meer uit de stad gehaald worden aan wetenschappers wat is belangrijk voor studenten. Er zit meer aan vast.

Een van de sheets geeft het aantal geplande internationale congressen weer. Het World Forum is leidend op het gebied van Safety & Security en hebben veel ervaring met hoog beveiligde (internationale) evenementen. Dit onderwerp past ook goed bij Den Haag – de stad van vrede en recht. De NAVO-TOP kan dit beeld ook versterken in de markt. Het World Forum ligt in de internationale zone met goed zeer goed beveiligde gebouwen om het World Forum heen plus een goed politiesysteem. De positionering van Den Haag als de stad van vrede en recht valt hiermee goed samen en wordt veelvuldig gebruikt om het World Forum te promoten.

Ter sprake komt hier het evenement 'No peace without justice voor Ukraine' dat 48 uur heeft geduurd en werd bezocht door Volodymyr Zelensky, President van Oekraïne. Dit was een grote veiligheidsuitdaging maar hiermee heeft het World Forum kunnen bewijzen dat zij dit aan kunnen. Het werd pas wereldnieuws toen president Zelensky met het vliegtuig was geland in Nederland. Anders dan bijvoorbeeld de NAVO-TOP die een jaar van tevoren bekend is, zijn flitsbezoeken pas op het laatste moment bekend en wordt veelal onder embargo gewerkt.

Een vraag vanuit de aanwezigen was of het niet kunnen binnenhalen van grote internationale congressen en evenementen ook te maken heeft met de 'slechte' staat waar het gebouw van het World Forum zich in bevindt. Bekend is dat het gebouw verouderd is en nodig gerenoveerd en geïnnoveerd moet worden naar de eisen van deze tijd zodat er meer grote internationale evenementen georganiseerd kunnen worden. Als antwoord werd gegeven dat er gesprekken hierover gaande zijn met de gemeente Den Haag (eigenaar van het gebouw sinds 2013) om een lange termijnvisie voor het World Forum te schrijven. In deze visie is het van belang aan te geven wat het World Forum oplevert voor de stad. Dit moet goed onderzocht worden voordat de gemeente dit gebouw gaat renoveren en uitbreiden. Het kost miljoenen Euro's om het gebouw voor de komende 50 jaar toekomstbestendig te maken. Soms krijgt het World Forum geen internationale evenementen omdat zij capaciteit missen qua ruimtes. Een vereiste is dat het World Forum potentieel uitgebreid wordt.

Veel evenementen zijn niet bekend in de stad maar het World Forum is wel bekend in het buitenland. De focus van het World Forum ligt op de Internationale evenementen en niet op de nationale evenementen. Hierbij wordt aangegeven dat de op- en afbouw van (grote internationale) evenementen ook bij zo'n evenementperiode horen. Effectieve evenementendagen is 60% per jaar en gericht wordt op 2000-2500 bezoekers per evenement en wanneer een evenement meerdaags is dan is dat ook interessant voor de hotels in Den Haag.

Concurrenten van het World Forum in Europa zijn Zwitserland als land, de zonnige landen (de stad Barcelona in Spanje) en de stad Boedapest in Hongarije. Het heeft ook te maken met de kosten. In Hongarije is het bijvoorbeeld goedkoper om een congres te organiseren. M.b.t. het boeken van hotels wordt veel samengewerkt met het Conventiebureau Den Haag. Zij regelen ook wel bezoeken.

De NAVO-TOP

Twee jaar geleden was al bedacht op het jaarcongres van de NAVO dat de NAVO-TOP in 2025 in Nederland georganiseerd zou moeten worden. De gemeente Den Haag, de stad van Vrede en Recht, zou natuurlijk de beste locatie zijn. Het zou kunnen dat Mark Rutte toen nog minister-president van Nederland nu Secretaris-generaal van de NAVO, Den Haag als stad voorgesteld heeft. De gemeente Den Haag heeft een brief geschreven aan de toen nog minister-president Mark Rutte dat de NAVO-TOP toch het beste in de gemeente Den Haag georganiseerd zou moeten worden. Op deze brief kwam geen antwoord. Dit had te maken met de vakantie van Mark Rutte maar ook met het feit dat in Nederland bekeken werd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken waar in Nederland qua veiligheid deze top het beste georganiseerd zou kunnen worden. Er hadden zich 5 steden aangemeld en iedere keer tijdens gesprekken die gevoerd werden viel een stad af.

De NAVO-TOP moet gastvrij zijn, veilig zijn, qua logistiek kloppen en de maatschappelijke impact moet aanvaardbaar zijn. Er moet een balans zijn in deze vraagstukken. In gesprekken met de diverse overheden wordt bekeken welke risico's je kunt uitsluiten en hoe groot het risico is van dingen waar je niet op kunt acteren.

Vanaf de zomer van 2023 is het World Forum al in gesprek geweest om de NAVO-TOP te kunnen winnen. Eind 2023 is een bid gekomen die zij in gezamenlijkheid met de gemeente Den Haag gemaakt hebben. Hier staat in extreme details hoe deze NAVO-TOP in het World Forum en de gemeente Den Haag georganiseerd kan worden. Toen de gemeente Den Haag en het World Forum de bid gewonnen hadden was dat feest!

De veiligheid in en om het gebouw is de belangrijkste eis voor deze NAVO-TOP. Er zijn verschillende expertgroepen uit verschillende overheden en instanties die zich bezighouden met de veiligheid rondom deze NAVO-TOP. Dit werd voor het World Forum goed bevonden.

Het World Forum zit op deze datum 220 dagen voor de NAVO-TOP en er kunnen al onderdelen afgerond worden. Vanaf januari 2025 wordt doorgewerkt naar 24-25 juni 2025. Het is een complexe materie (denk hierbij ook aan de druk om de omgeving en de bereikbaarheid) maar het maakt degenen die hieraan meewerken ook enthousiast! Alle vierkante meters om het gebouw en in het gebouw zullen op een efficiënte manier gebruikt worden (er komt een perscentrum in parking B en een restaurant in de parking A). Er zullen gebouwen bijgebouwd worden want er is 15 voetbalvelden aan extra ruimte nodig zodat alle activiteiten in het World Forum tijdens deze twee dagen kunnen plaatsvinden en er geen vervoersproblemen zijn. De inrichting van het gebouw moet ook aan alle veiligheidseisen voldoen. Zowel het World Forum als het land hebben samen één doel om het World Forum, Den Haag en Nederland goed op de kaart te zetten. Mensen zijn hier graag bij betrokken en heel trots om hieraan mee te mogen werken en zijn bereid meer uren te werken. Hiermee eindigt deze introductie en dankt de voorzitter Marije Bouwman voor haar presentatie en geeft hij het woord aan Peter van Heerwaarden.

3. Presentatie ‘NAVO-Top 24-26 juni 2025’ - Peter van Heerwaarden, Projectleider NAVO-Top Gemeente Den Haag

Deze presentatie start met een filmpje dat gebruikt werd tijdens de aanvaarding van deze NAVO-TOP. Zie de presentatie die bijgevoegd is. Aan Peter van Heerwaarden werd gevraagd zich vrij te maken voor de NAVO-TOP en moest hiervoor ook van kamer verhuizen binnen het stadhuis. Hij vertelde dat hij ook in 2014 de Nuclear Security Summit heeft mogen organiseren.

De kern van de gemeente Den Haag is dat zij trots zijn op het binnenhalen van de NAVO-TOP. Hij dankt ook voor de uitnodiging hier wat te mogen vertellen over de NAVO-TOP en geeft daarbij aan dat de NAVO-TOP bij de stad Den Haag, de stad van vrede en recht het beste past. Tevens heeft de stad Den Haag een grote internationale gemeenschap denk hierbij niet alleen aan ambassades maar ook op het gebied van cyber, OPCW en het internationaal strafhof. Qua vestigingsplaats voor deze instituten heeft Den Haag een streepje voor. Daar zit ook groei in en die past bij de economie van Den Haag.

De gemeente wil graag verbreden door gesprekken te faciliteren over vrede en recht, inclusie en tolerantie. Deze thema's spelen een belangrijke rol niet alleen in Den Haag maar wereldwijd. De gemeente richt zich daarvoor op professionals, scholen en belangstellenden. Zij organiseren bijeenkomsten en er zijn ook initiatieven vanuit culturele instellingen en vanuit de economische kant. Eind januari zal ‘the road to the summit’ gefaciliteerd worden door de gemeente Den Haag overal in de stad.

De bewoners rondom het World Forum en ook elders in de stad weten dat er overlast zal zijn maar hebben hier allen begrip voor. Denk hierbij aan het bijbouwen van de gebouwen die nodig zijn tijdens deze NAVO-TOP. De Johan de Wittlaan zal 4 maanden voor de NAVO-TOP begint dicht gaan.

De Stadhouderslaan en de Eisenhowerlaan blijven open. In april beginnen deze werkzaamheden. Het maatschappelijke verkeer moet zoveel mogelijk doorgang hebben. Dit is niet alleen belangrijk voor de mobiliteit maar ook voor de bedrijvigheid.

De programmering van de NAVO-TOP wordt gedaan door het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan het mobiliteitsplan dat alles te maken heeft met de Johan de Wittlaan. Hierin wordt o.a. aangegeven dat niet op andere wegen tegelijkertijd wegwerkzaamheden gedaan worden. De Hubertustunnel zal openblijven dat heeft te maken met het feit dat de regeringsleiders en hun delegaties vanaf Schiphol naar het World Forum kunnen komen.

Er komt ook een mobiliteitsplan dat te maken heeft met de NAVO-TOP zelf. Die heeft te maken met twee dagen voordat de TOP begint en de dag ernaar. Dat heeft ook te maken met verkeer van en naar Schiphol en welk risico aanvaard je in combinatie van wegen die dicht moeten.

Heel veel hotels in Den Haag worden gebruikt en zijn nu al volgeboekt. Er komen veel Politie mensen en Defensie vertegenwoordigers naar Den Haag. Hotels voor delegaties hebben drie veiligheidsniveaus en zijn ook vol. Hotel Kurhaus is dit jaar niet een hotel met drie veiligheidsniveaus zoals tijdens de Nuclear Security Summit in 2014 wel het geval was.

Het is nu een hotel met een laag veiligheidsniveau zodat de boulevard en straten rondom dit hotel niet afgesloten hoeven te worden in deze zomertijd.

Het World Forum is in contact met de bewoners van de toren van Oud en de hotels rondom het World Forum zodat zij bereikbaar kunnen blijven tijdens deze NAVO-TOP. Goed buurmanschap is ook belangrijk. In de binnenstad zijn een aantal hotel met een hoger veiligheidsrisico. Er zullen wat extra maatregelen genomen moeten worden rondom deze hotels om de veiligheid te kunnen garanderen. Dat is alleen gedurende de tijd dat de delegaties daar verblijven. De kamerprijzen van hotels in Den Haag stijgen tijdens deze NAVO-TOP.

De delegaties hebben begeleiding nodig van politie op motoren van en naar Schiphol. Het blijkt dat er nog niet genoeg begeleiding voorhanden is. De Politie doet er alles aan dit in orde te krijgen.

In januari zijn de hoofdroutes bekend en daarmee ook de bereikbaarheid van de (binnen)stad. Parkeren zal moeilijker worden op deze routes. Dan is ook bekend waar borden komen te staan voor omleidingen. De bereikbaarheid voor de binnenstad en Scheveningen blijft goed. Het alternatief voor de Johan de Wittlaan is de Groot Hertoginnelaan. De Stadhouderslaan en de Scheveningsweg moeten zoveel mogelijk openblijven.

Nadat de Johan de Wittlaan weer open is zal de Hubertustunnel voor een half jaar gesloten worden voor groot onderhoud.

Wat levert deze NAVO-TOP op aan de stad Den Haag en Nederland?

Op korte termijn levert het veel business op voor het MKB in Den Haag. Belangrijk is wel dat het duurzaam moet zijn en dat de lokale economie floreert. In de opbouw- en afbouwfase aan het World Forum zullen honderden medewerkers aanwezig zijn en naar de binnenstad of het strand gaan. Daar floreert de lokale economie ook van. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken vindt het belangrijk dat alleen Nederlandse producten gebruikt worden tijdens deze NAVO-TOP net als in 2014 het geval was. Op deze wijze wordt Nederland ook gepromoot.

Voor de diplomatie en het vestigingsklimaat brengt deze TOP veel op evenals op de lange termijn voor zowel de lokale als de landelijke economie.

Journalisten boeken zelf hun hotels. Er wordt nog bekeken of er een speciaal programma gemaakt kan worden voor de journalisten. Zodat Den Haag goed gepromoot kan worden.

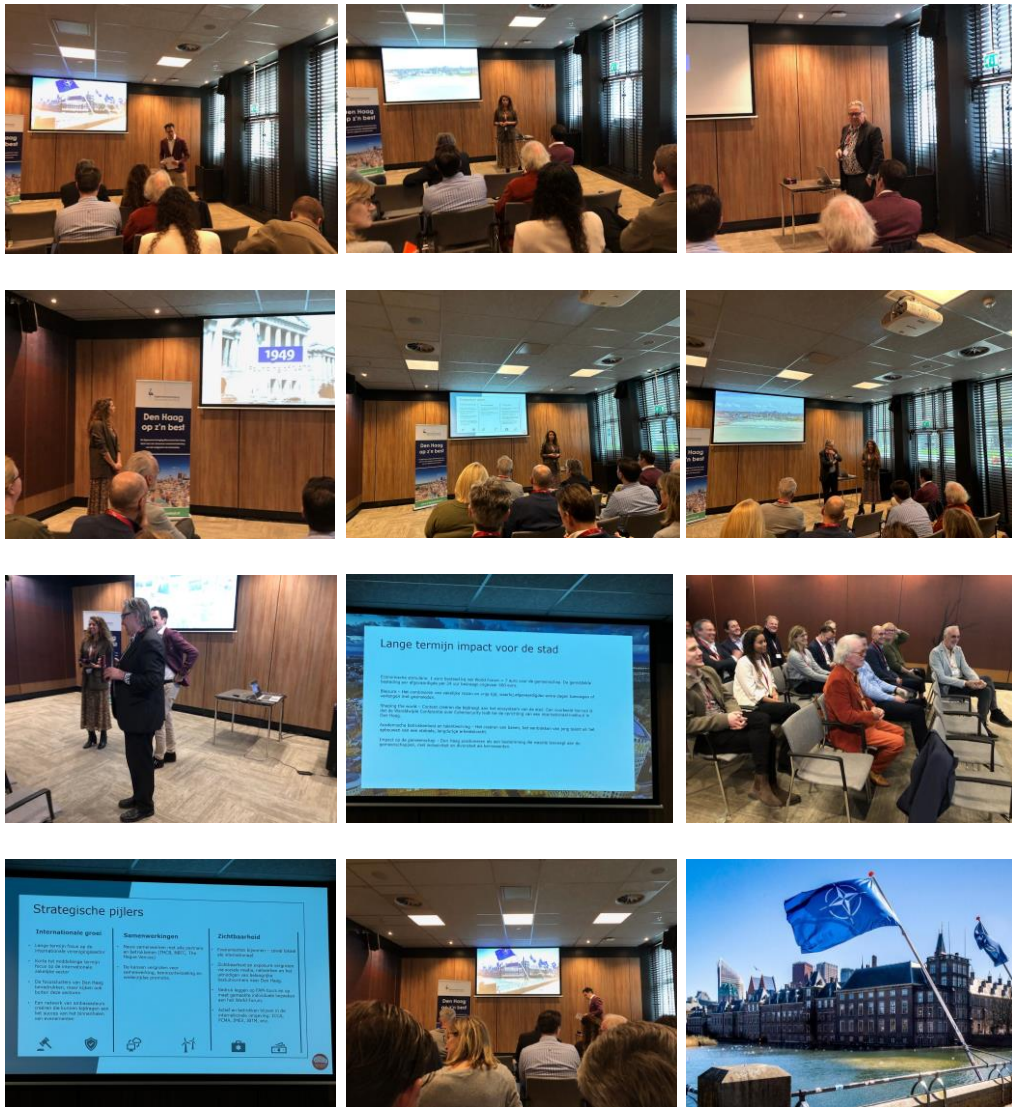
Ter sprake komt dat het thema klimaatweerbaarheid een groot onderwerp is en wellicht opgepakt wordt door de journalisten. Er zullen meerdere studio's gebouwd worden in het World Forum voor speciale sessies over o.a. dit onderwerp en andere thema's voor jongeren. De bedoeling is dat scholen (jongeren) deze sessies gaan bezoeken en meer bij de NAVO-TOP betrokken worden. Deze sessies worden ook georganiseerd omdat Europol en het Vredespaleis helaas geen open huis mogelijkheden hebben voor jongeren.

De bedoeling van de gemeente Den Haag is tevens meer interactie te genereren tussen de expatwereld en de niet-expatwereld. Genoemd wordt eveneens dat het mooi zou zijn wanneer Paleis Noordeinde geopend zou zijn tijdens deze NAVO-TOP. Dit zou veel bezoekers kunnen trekken tijdens deze dagen.

Hiermee eindigt de presentatie en dankt de voorzitter Peter van Heerwaarden voor het interessante kijkje in de organisatie van de NAVO-TOP.

4. Sluiting

De voorzitter sluit deze bijeenkomst af en dankt de sprekers Marije Bouwman en Peter van Heerwaarden voor hun openheid en bijdragen en allen voor hun komst. De volgende bijeenkomst zal plaatsvinden op vrijdag 04 april 2025. Alle leden zullen t.z.t geïnformeerd worden over de locatie en de inhoud van het programma.

NATO
+
OTAN

The Hague
La Haye

24-25 VI 2025
Summit | Sommet

